

KOJENERASYON VE TRIJENERASYON İLE ÜRETİMDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ SEMPOZYUMU

Elektrik Üretiminde Enerji Verimliliği için KOJENERASYON

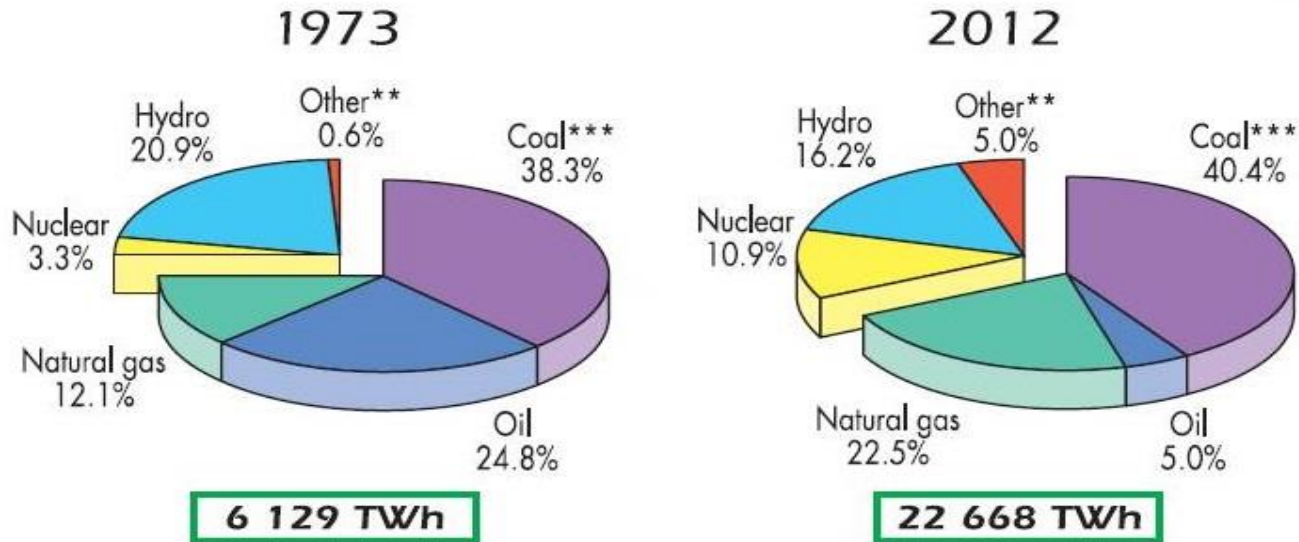
26 MART 2015
Kocaeli

Yavuz Aydın
Başkan
TÜRKOTED

Küresel Elektrik Üretiminde Yakıt Dağılımı

1973 and 2012 fuel shares of electricity generation*

*Excludes electricity generation from pumped storage.

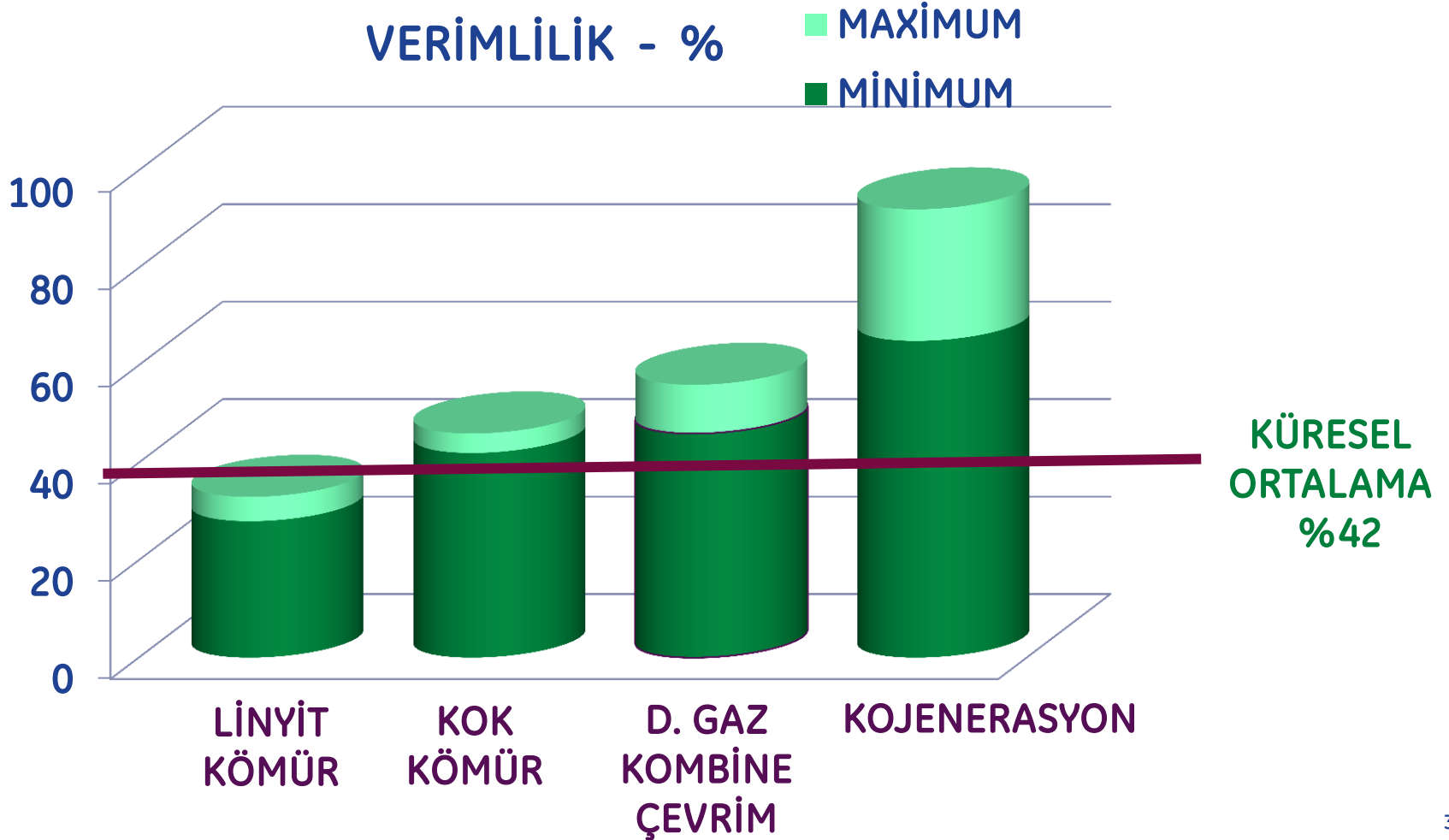
**Includes geothermal, solar, wind, heat, etc.

***In these graphs, peat and oil shale are aggregated with coal.

24

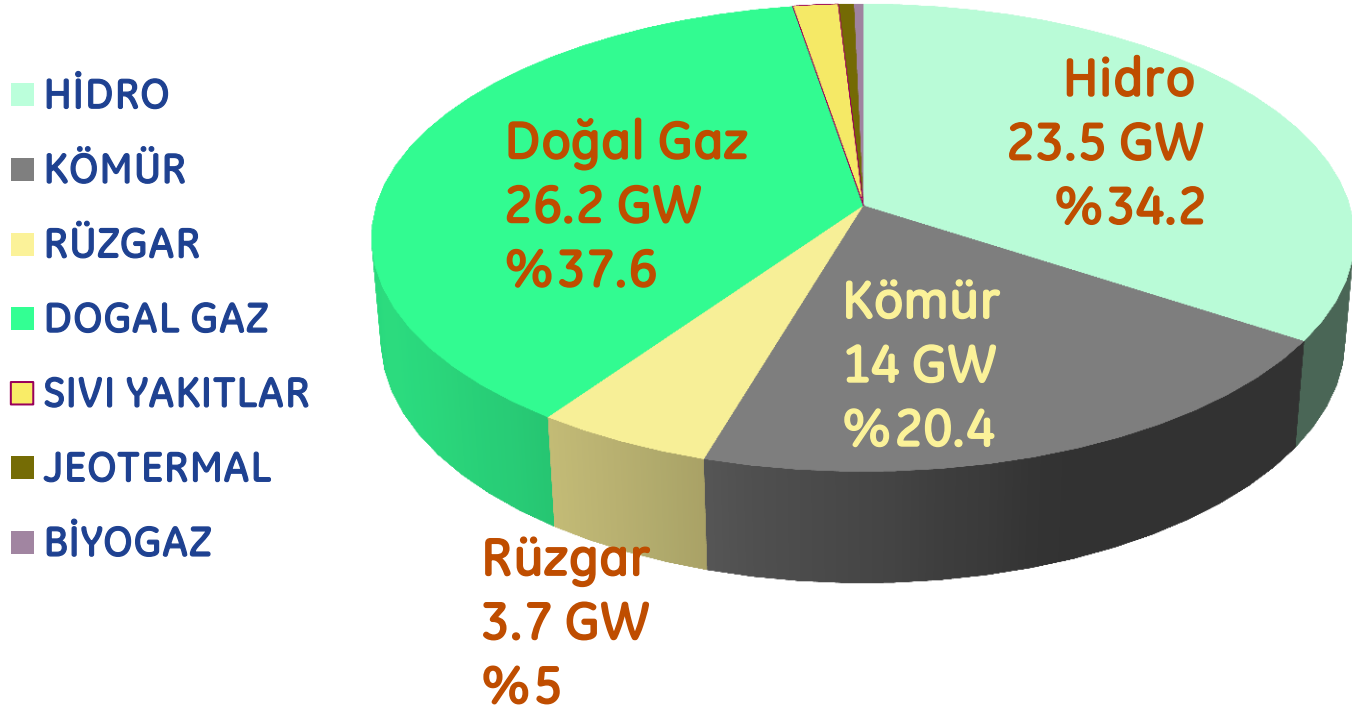
- Doğal Gaz birincil enerji yakıtı oluyor

Fosil Yakıtlarla Elektrik Üretim Verimliliği KÜRESEL

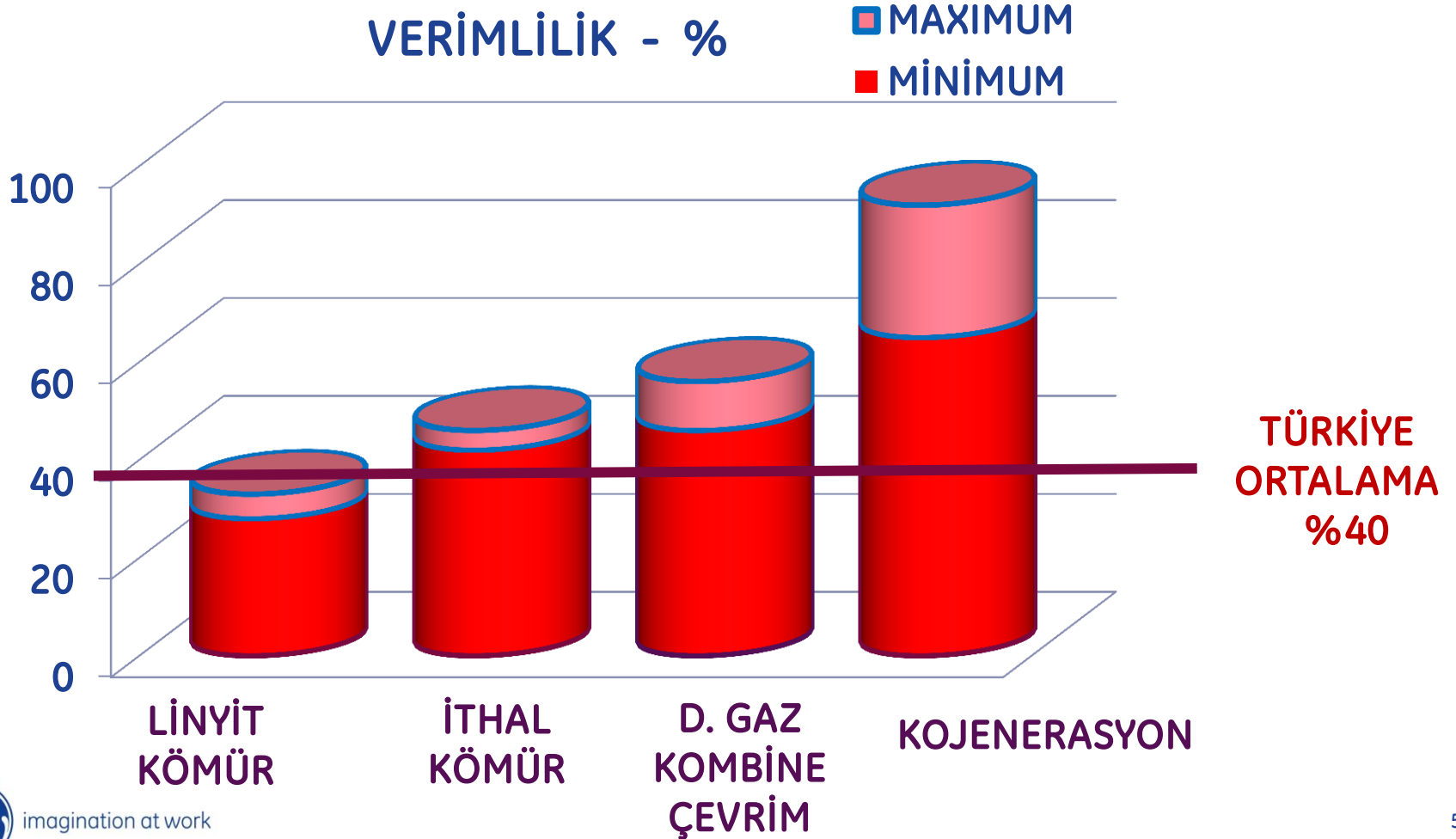
Türkiye Kurulu Güç – 2014 Sonu

Toplam Güç - 69.500 MW

- 2014 Yaz dönemi Puant..... 41 GW
- Puant günü emre amade güç ....44 GW

Fosil Yakıtlarla Elektrik Üretim Verimliliği TÜRKİYE

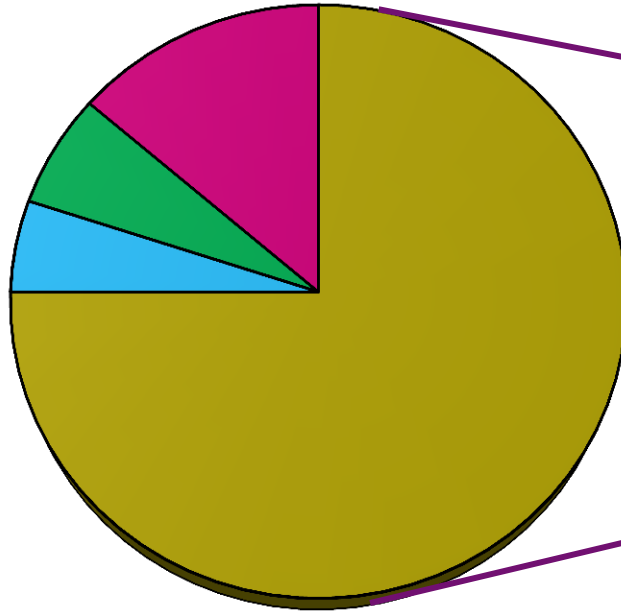

Üretimde ve Tüketimde Kayıplar

KAYIPLAR

% 80

Kayıpların Dağılımı%

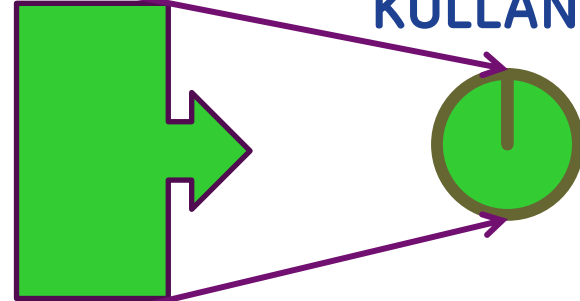

- ÜRETİM
- İLETİM
- DAĞITIM
- TÜKETİM

NET KULLANIM

% 20

NET
KULLANIM

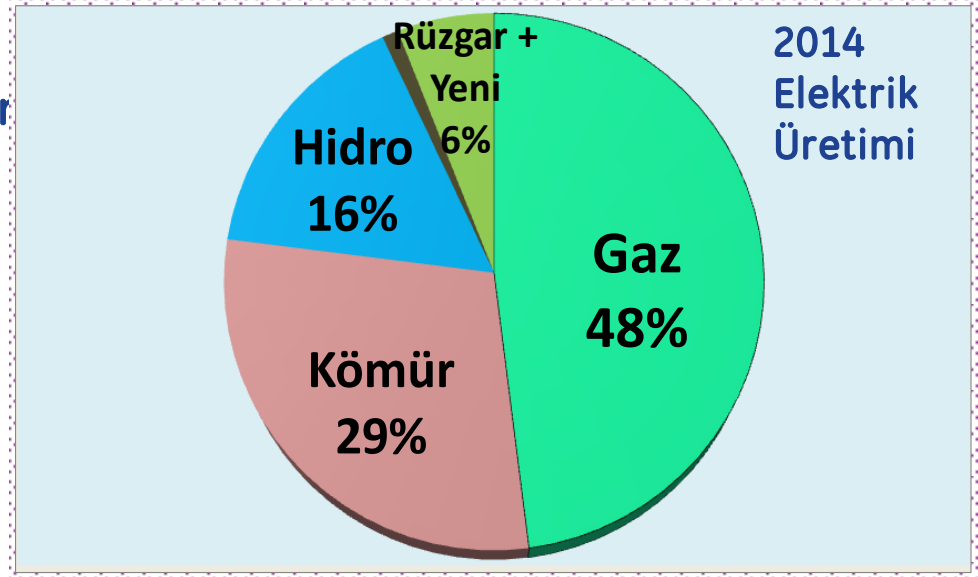
Enerji Verimliliğinde Kojenerasyon

Yaşadığımız dünyada elektrik üretiminin % 80'i fosil yakıtlardan sağlanmaktadır. Türkiye'de de benzer durum mevcuttur.

Türkiye'nin elektrik üretiminde Doğal gazın payı %45'in üzerindedir.

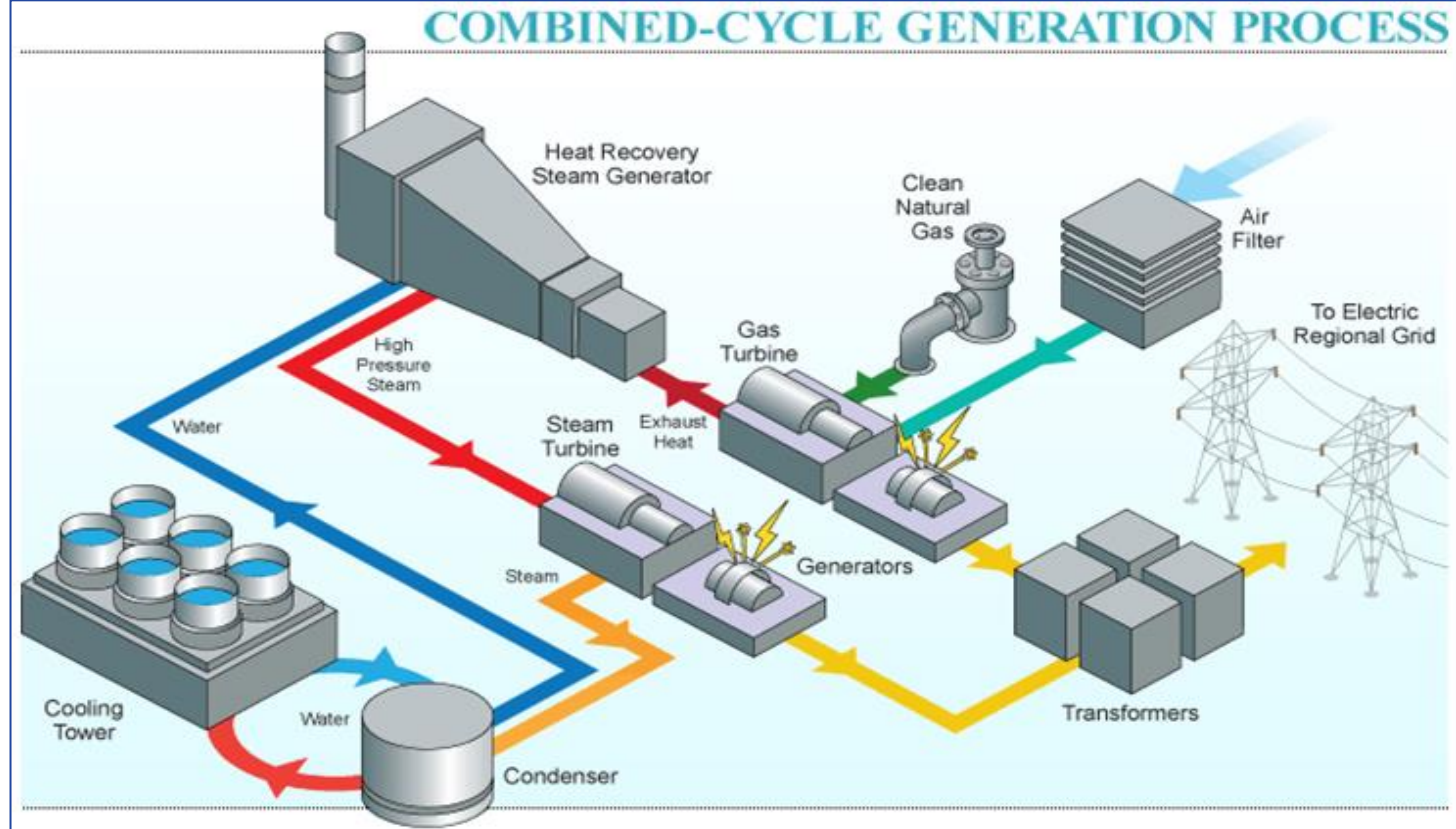
- Temiz, verimli ama pahalı olan bu Yakıtı en verimli yolla kullanıp ülkemizi enerji verimliliği savaşına katkıda bulunmak hepimizin görevidir.

- Doğal gazın Kombine çevrim teknolojileriyle elektrik üretiminde kullanılması linyitle sağlanan %32 verimi %60'lara taşımıştır.

- Bir üst aşama olan Kojenerasyon teknolojisiyle verimlilik düzeyi %90 lara ulaşmaktadır.

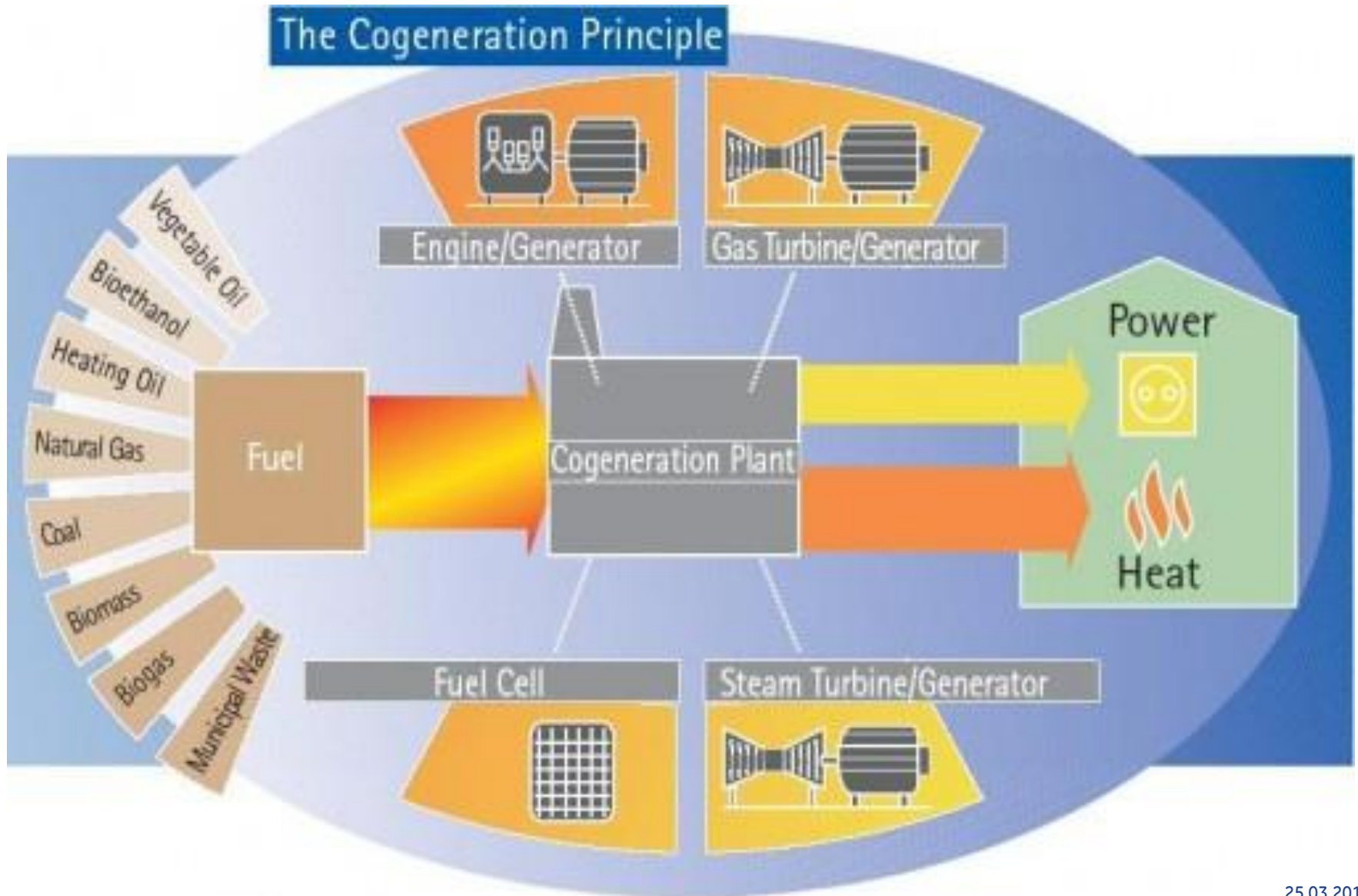
Kombine Çevrim Santraller

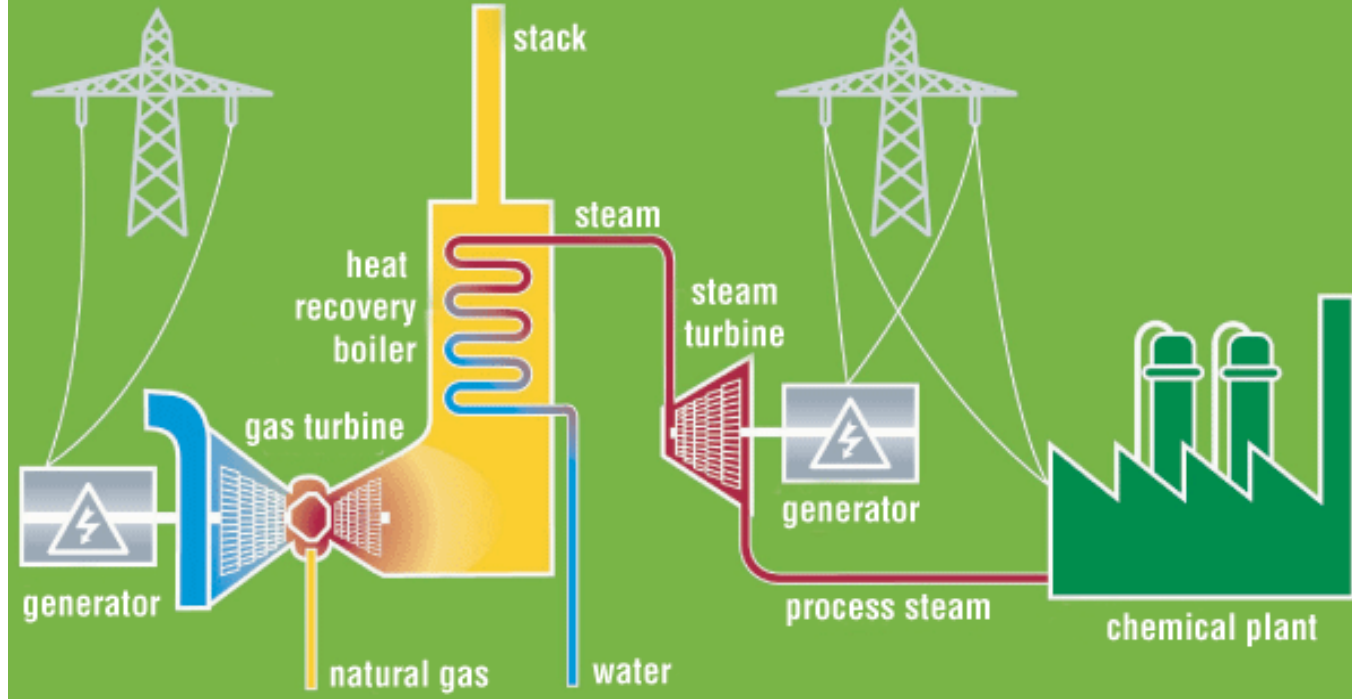
- Temel amaç elektrik üretimidir
- En son teknolojilerle ulaşılan çevrim verimi %61 civarındadır.
- 5-10 yıllık dönemde bu rakamın en fazla %65-66 olabileceği beklenmektedir

Kojenerasyonun prensibi

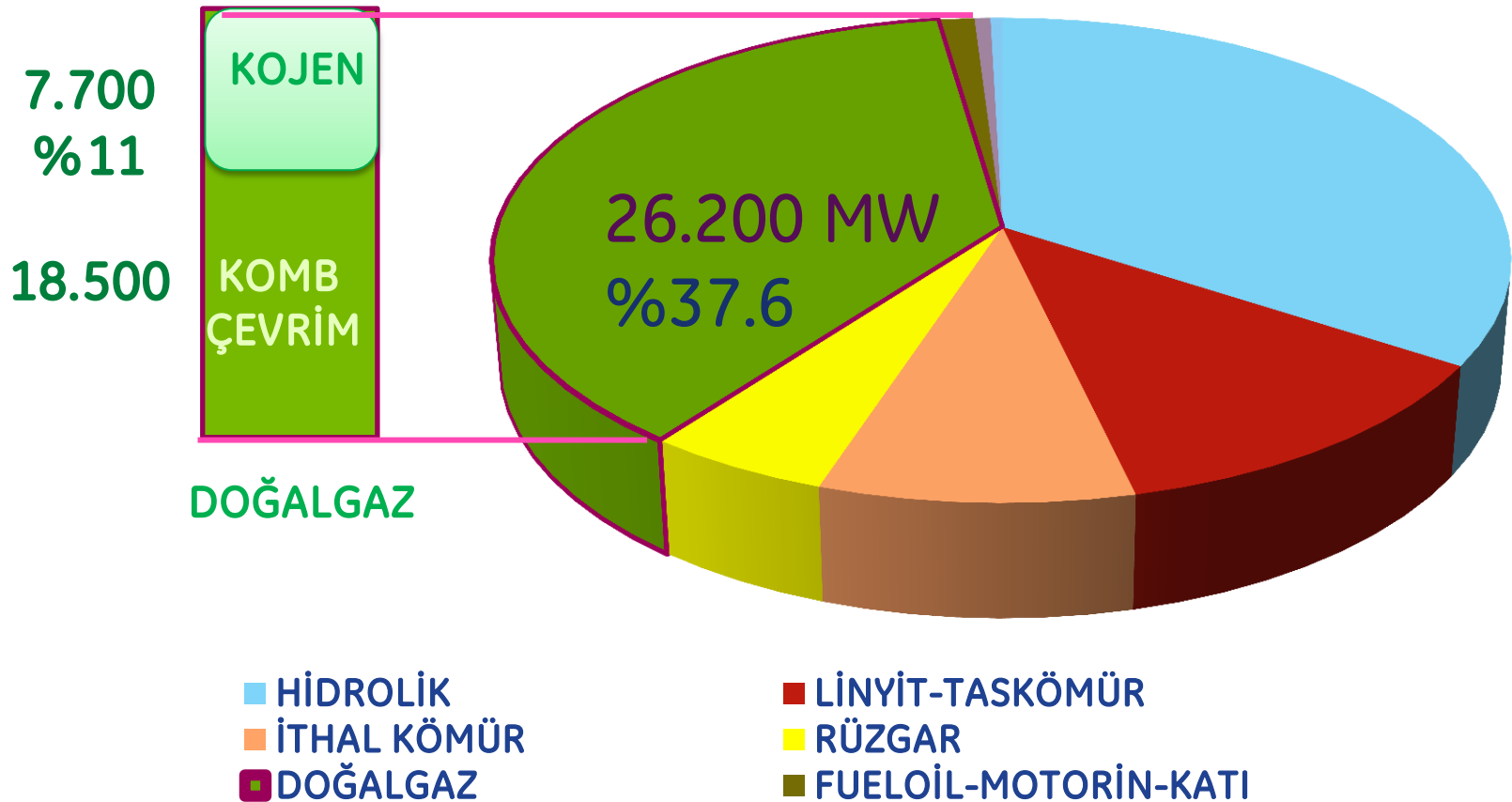
Kojenerasyon Santralleri

- Temel amaç Isı ve Elektriğin birlikte üretilmesidir.
- Kojenerasyon uygulamasında, kombine çevrimden elde edilen ısı son derecesine kadar değerlendirilip ya proses buharı olarak endüstriyel tesislerde, veya ısıtma ve sıcak su olarak Ev/Ofis/Kampüs/AVM/Toplu Konut ihtiyaçlarında kullanılmaktadır.
- Bu yolla toplam verimde %90'ların üzerine çıkılabilmektedir.

Kurulu Güç İçinde Kombine Çevrim ve Kojenerasyon

TÜRKİYE TOPLAM KURULU GÜÇ – 69.500 MW*

(*) 2014 Sonu; Tüm eski ve çalışmayan santraller dahil

Ko-Jenerasyon ve TriJenerasyon Tipik Uygulama Alanları

Otogar
Havalimanı
Terminal

Hastaneler

Oteller

Üniversite
Kampüsleri

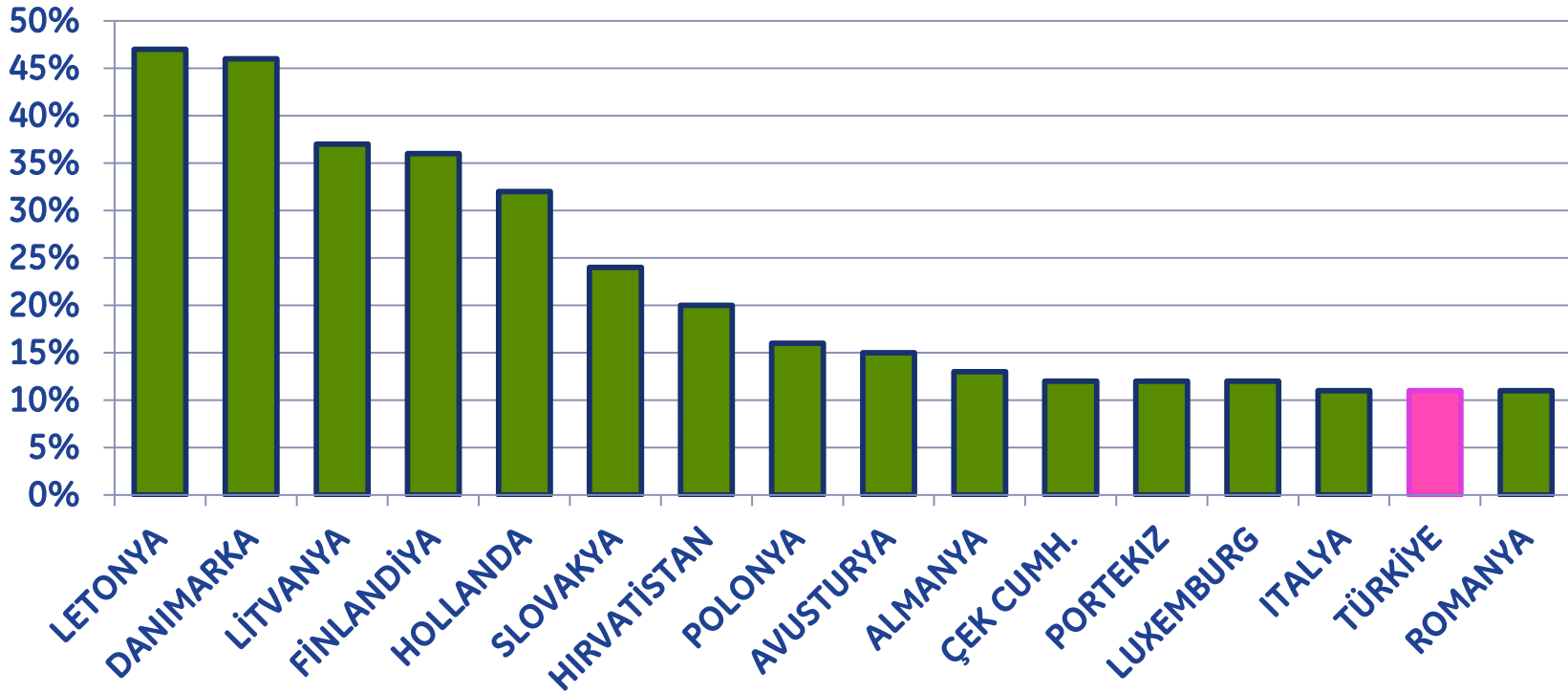
Endüstriyel
Tesisler

Fabrikalar

TOPLU
KONUTLAR

Kojenerasyonun Ülke Kurulu Gücüne Oranı

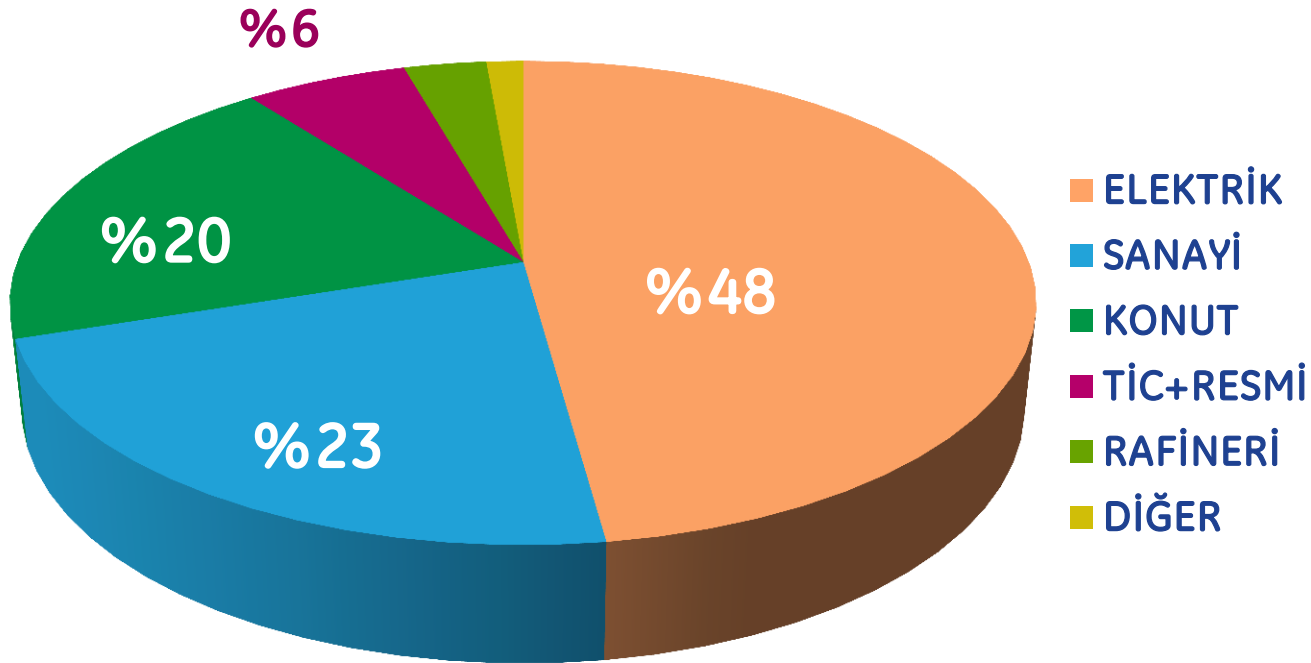
BİRLEŞİK ISI VE GÜÇ KAPASİTESİ

Türkiye'de Kojen için 10.000 MW büyüme potansiyeli mevcut

Doğalgazın Sektörlere Göre Tüketim Oranları

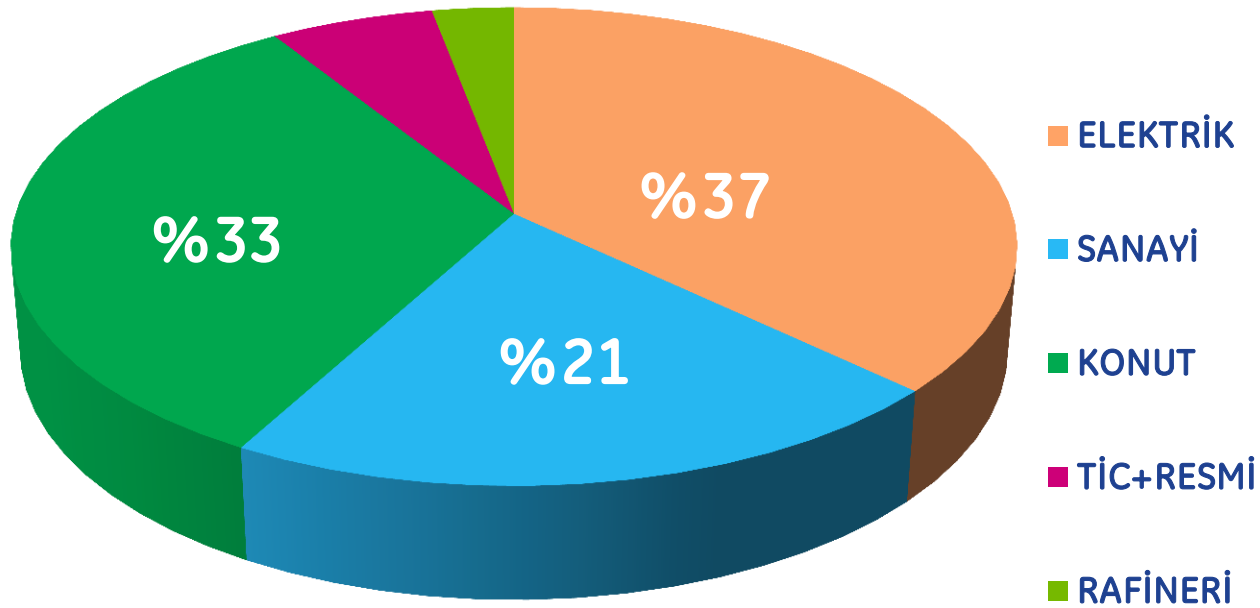
- 2013 Yılı Doğalgaz tüketimimiz 48 Milyar Metreküp olmuştur. 2014 ise yaklaşık 50 Milyar dolayındadır.
- Doğal gaz tüketimde en büyük pay % 47,82 ile elektrik üretim sektöründe olup, bunu % 22,17 ile sanayi sektörü, % 20 ile de konutlar izlemektedir.

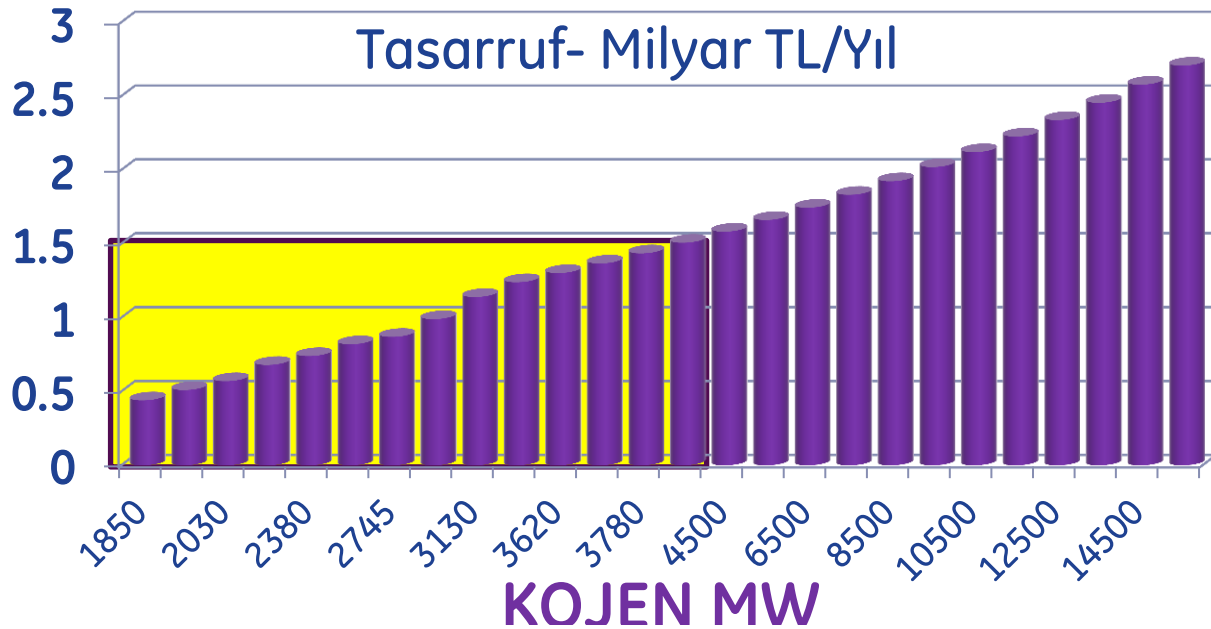
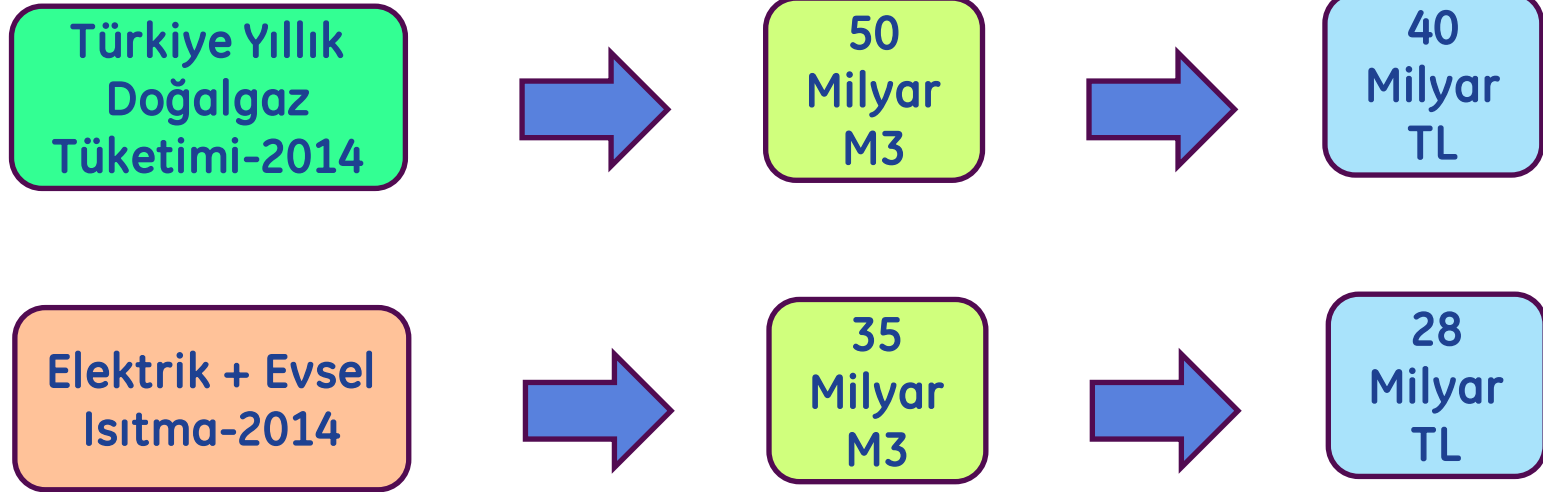
Yıllık Ortalama Sektörel Dağılım %

Kış Dönemi Doğalgaz Tüketim Oranları

Kış Dönemi Sektörel Dağılım %

Kojenerasyon ile Verimlilik ve Tasarruf

Dünyada Bölgesel / Toplu Konut Isıtmasında Kojenerasyon

- Günümüzde Bölgesel Isıtma veya Toplu Konut Isıtması dünyada çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Avrupa'da ısıtma ve soğutma enerji tüketiminin %50'sini teşkil eder.
- Sadece Avrupada 5,000'den fazla sayıda bölgesel ısıtma sistemi mevcuttur.
- Bu tesislerin %50'den fazlası Kuzey Avrupa ülkelerinde konuşlandırılmıştır.

Avrupada Kojenerasyon Teşvikleri

- EU [Enerji Verimliliği Direktifi \(2012/27/EC\)](#) (“EED”), 25 Ekim 2012’de uygulamaya geçti.
- Ülkelerden Kojenerasyona teşvik için eylem planlarını yenilemeleri isteniyor.
- Yüksek verimli Kojenerasyon için Megawatt sınırı yok
- Muhtelif Teşvik yöntemleri uygulanıyor
  - Vergi Muafiyeti veya indirimi, Şebeke bağlantısında öncelik, zorunlu veya öncelikli ısı alım-satımı, subvansiyon, Minimum alım fiyatı, vb.
- Biyoenerji sistemi veya yakıtları kullananlara özel ayrıcalık, daha yüksek teşvik ve alım fiyatı
- Bölgesel ısıtma sistemlerine yönelik zorunlu ilave teşvik uygulamaları

Ülkelere Göre Kojenerasyon Teşvikleri

Country	Incentives
Fransa	<ul style="list-style-type: none"> – Capacity premium & cost recovery via public tax – Regulated tariffs – Income tax credit 15-25% & access to eco interest loan – Feed in premium, obligation to purchase electricity, guaranteed purchase price
İngiltere	<ul style="list-style-type: none"> – Reduced VAT of VAT% & access to green loan – Preferential business rates and capital allowance for highly efficient CHP – Feed in tariffs, (some additional for biogas too) – ROC incentives that can be traded – Tax exemption for supply to non-domestic sector
İtalya	<ul style="list-style-type: none"> – Contribution to costs for 2-5 years – Energy Efficiency Certificates – Tax reduction/ exemption – Dispatching privileges /Priority dispatch by grid (high efficiency)
İsrail	<ul style="list-style-type: none"> – 20% subsidy – Safety Net- Become IPP if lose customer – Preferred tariff
Spain	<ul style="list-style-type: none"> – Compensate for capex & opex to achieve 7% ROI over 25 years (bespoke for each plant)
Germany	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in payment – Grid connection & priority dispatch by DNO – Heat network capex contribution with >60% cogen

Ülkelere Göre Kojenerasyon Teşvikleri

Country	Incentives
Netherlands	<ul style="list-style-type: none"> - <41.5% P&E investment costs - Tax exemption - Feed in Tariff premium (RE mkt price – prod cost) - Subsidy for heat producers - Subsidies for house owner & small businesses
Austria	<ul style="list-style-type: none"> - Grant for up to 30% investment costs (high efficient) - Feed in tariff - Certificate/Points System for District Heating CHP
Greece	<ul style="list-style-type: none"> - Feed in tariff or increased tariffs for biogas/mass if no state subsidy provided (varies by fuel sources)
Poland	<ul style="list-style-type: none"> - Subsidy via certificate system until '18 & highest subsidy for gas / biogas CHP
Romania	<ul style="list-style-type: none"> - Feed in tariff for 15 yrs varies by source location – dx, tx, heat or electricity supply)
Slovakia	<ul style="list-style-type: none"> - Feed in tariff for 15 years
Bulgaria	<ul style="list-style-type: none"> - Feed in tariff for 8 years (but risk of payback as per '14) - Preferential prices bespoke to each plant (high efficient CHP)
Estonia	<ul style="list-style-type: none"> - 32€/Mwh subsidy for 12 yrs from start of production - Subsidy but on hold by gov't until after election Mar '15

Ülkelere Göre Kojenerasyon Teşvikleri

Country	Incentives
Croatia	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in Tariffs for 12 years – Loan for RES Energy projects
Slovenia	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in tariff for 15 yrs (varies by fuel source) – Premium tariffs (licensed generators) – Subsidies & access to grants & loans
Serbia	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in tariff for 12 yrs (varies by fuel source)
Cyprus	<ul style="list-style-type: none"> – Grant /fund support for RES & energy savings – 15-55% capital investment – Feed in tariff for 20 yrs
Bosnia & Herzegovina	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in tariffs
Kosovo	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in tariffs (7.13c€/kWh)
Montenegro	<ul style="list-style-type: none"> – Feed in tariffs (vary by fuel)

Sonuç ve Öneriler

- Yıllık ortalaması %20 dolayında olan Konutların doğalgaz tüketimi Aralık-Mart kış döneminde % 33 ortalamaya ulaşmaktadır.
- Isınma amaçlı talebin arttığı kış döneminde tasarruf ve çözüm için **Birleşik Isı ve Elektrik sistemleri -yani- Kojenerasyon** sistemi anahtar önem taşımaktadır.
- Toplu Konut, bölge/mahalle, Kampüs, AVM, Ofis/Plaza Grupları gibi uygulama alanlarında **Kojenerasyona** dönüşüm için teşvikler tesis edilmelidir.
- Teşvikler Avrupa Ülkelerindeki gibi
  - Yatırımda ve İşletmede vergi muafiyeti veya indirimi
  - Şebeke Bağlantısında Öncelik
  - Lisans işlemlerinde öncelik ve kolaylık
  - Minimum alım veya destek fiyatlaması
  - Toplu Konut, mahalle ve bölge uygulamalarında yasal destekler
  - Isı kullanım ve alım-satımına yönelik yasal düzenlemeler

Uygulamaları ile yapılabilir